

podářskou schopnost obce B., poskytnouti stěžující si obci stanovenou náhradu, zjišťoval nebo nebyl ji zjistil dostatečně, stížnost nenamítá.

Bezdůvodnou shledal nss i další námitku stížnosti, že obec B. svým usnesením z 23. března 1931, na něž stěžující si obec byla ochotna přistoupiti, svou žádost za změnu hranic v podstatě odvolala, takže byl spor již jenom o náhradu investic, kterou požadovala obec B. na P., a že v tomto sporu žal. úřad měl se pokusiti o dohodu mezi stranami.

Vydáním rozhodnutí zem. úřadu z 27. dubna 1930 změna hranic obou obcí, stanovená jím z důvodů veřejných, vymkla se z dispozice zúčastněných obcí, takže žal. úřad byl jenom už povolán jako instance odvolací rozhodnouti o odvolání podaném proti výroku zem. úřadu. Nemohlo proto usnesení obecního zastupitelstva v B. z 23. března 1931 již proto býti žal. úřadu důvodem, aby upustil od instančního rozhodování o změně hranic zem. úřadem stanovené a aby zavedl nějaké jednání mezi spornými stranami o náhradě investic ve smyslu zmíněného usnesení obce B.

Posléze bylo se nss-u zabývatí stížními námitkami namířenými proti výši stanovené náhrady, vytýkajícími ve svém jádře, že žal. úřad nesprávně vyšetřil trvalou újmu, kterou stěžující si obec v přítomnosti i do budoucna utrpí vyloučením sporného komplexu ze svého území. Nss uvážil v tom směru, že obec změnou hranic hospodářsky poškozená nemá po zákonu vůbec žádného nároku na to, aby za tuto újmu dostalo se jí náhrady, ať už příkázáním jiných pozemků do jejího území, ať náhrady peněžité. Může pouze žádati, aby změna hranic nebyla povolena takovým způsobem, aby dosavadní její hospodářská a finanční situace byla zhoršena tou měrou, že by nebyla pak již s to, aby plnila úkoly, jež jí ve vlastní a přenesené působnosti vznikají ze zákona. Nemá-li však obec změnou hranic poškozená principiálně nároku na náhradu této újmy, nemůže důvodně a s úspěchem vytýkat ani žádné vady řízení v příčině vyšetření a zjištění náhrady jí přiznané, když nenamítá — a to v daném případě st-lka nečiní — že by po vyloučení sporného území a bez příkázání vyšší náhrady, nežli jak ji úřad stanovil, nebyla s to, aby plnila své zákonné úkoly.

Č. 11.270.

Zdravotnictví. — Chudinství: Povinnost domovské obce nahraditi obci pobytu chudé příslušnice náklad spojený s jejím přijetím do útulku pro rodičky?

(Nález ze dne 12. května 1934 č. 8692.)

Věc: Město J. proti zemskému úřadu v Praze o náhradu ošetrovacích výloh.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Dne 25. července 1928 byla přijata Františka K., později provdaná W., příslušnice obce R. do městského útulku pro rodičky v J. a druhého dne porodila v něm dítě. V ošetřování útulku byla do 3. srpna 1928. Z celkových ošetrovacích výloh v částce 500 Kč zaplatila okr. nemoc. pojišťovna 234 Kč. O zaplacení zbytku žádala obec J. vzhledem

k úplné chudobě rodičky domovskou obec R., která však zaplacení odpřela, poukazujíc k tomu, že Fr. K. mohla být odkázána do nemocnice v J., čímž by nebyly vzešly domovské obci žádné výlohy.

Osp v Jilemnici k žádosti obce J. výměrem ze 17. října 1928 uznala obec R. podle §§ 28 a 29 domov. zák. povinnou zaplatiti obci J. zbytek ošetrovného v částce 266 Kč.

K odvolání obce R. zrušil zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím v odpor vzatý výměr okr. úřadu a uznal právem, že obec R. není k náhradě povinna. Rozhodnutí odůvodněno v podstatě úvahou, že pomoc, kterou obec J. poskytla Fr. K., nebyla pomocí potřebnou ve smyslu § 28 zák. dom., neboť šetřením bylo zjištěno, že dodání rodičky do městského útulku nebylo nezbytně nutné; rodička mohla být dodána do všeobecné veřejné nemocnice, kde nedobytné ošetrovací náklady byly by uhrazeny zem. fondem.

Maje o stížnosti obce J. do tohoto rozhodnutí podané rozhodnouti, musel nss především zjistiti obsah nař. rozhodnutí. Žal. úřad stojí na stanovisku, že chudá přesporní Fr. K. byla v takové náhlé případnosti, že zásadně nutné pomoci potřebovala; vycházejí z právního názoru, že výrazem »potřebná pomoc«, použitým v § 28 dom. zák. sluší rozuměti jen takovou pomoc, která se za konkrétních skutkových okolností jeví nezbytně nutnou, neshledal žal. úřad pomoc, kterou stěžující si obec poskytla Fr. K. přijetím do městského útulku pro rodičky, za pomoc ve vyloženém smyslu z důvodu, že bylo možno dodati rodičku do nemocnice, jejíž nedobytné ošetrovací náklady domovská obec rodičky důsledkem pozitivního zákonného předpisu hraditi nemusí. S jednotlivými námitkami stížnosti mohl se tedy nss věcně zabývati jen potud, pokud uvedený obsah nař. rozhodnutí postihují.

Proti názoru žal. úřadu, že potřebnou pomocí, v § 28 domov. zák. č. 105/1863 zmíněnou, sluší rozuměti pomoc nezbytně nutnou, stížnost žádných námitek neformuluje. Stanovisko nař. rozhodnutí však, že způsob, jakým st-lka pomoc poskytla, nebyl nevyhnutelně nutný, popírá stížnost v první řadě námitkou, že přijetím Fr. K. do měst. útulku pro rodičky vyplnila stěžující si obec toliko povinnost, kterou jí zák. č. 236/1922 Sb. ukládá. Takto formulovanou námitkou v souvislosti s další námitkou, že byla rodičce v útulku poskytnuta toliko nutná pomoc, jakou má cit. zák. č. 236/22 Sb. na mysli, patrně stížnost uplatňuje, že cit. zákon, ukládáje obcím povinnost poskytnouti chudým rodičkám bezplatnou pomoc spolehlivou pomocnicí porodní (§ 15), zaříditi místnosti pro nutné umístění a ošetřování rodiček (§ 16), opatřiti potřebný personál pro ošetřování rodiček a dodati bezplatně desinfekční prostředky při porodech chudých žen (§ 17 č. 1 a 4), sám určuje míru nevyhnutelné potřeby.

S názorem stížnosti bylo by bezvýhradně souhlasiti jen co do poskytnutí spolehlivé pomocnice porodní a dodání desinfekčních prostředků, nikoli však co do umístění rodiček ve vyhovujících místnostech. Zákon v cit. § 16 především oproti §§ 15 a 17 č. 4 neukládá obcím výslovně povinnost přijímati a ošetřovati chudé rodičky v útulcích zvláště pro tento účel zřízených, nýbrž stanoví toliko povinnost takové místnosti zřizovati, při čemž povinnost tu omezuje na potřebu »pro nutné umístění a

ošetřování rodiček». Sluší-li z tohoto předpisu vyčísti také povinnost přijímati rodičky, sluší ji omeziti na případy nutné, t. j. jak z povahy věci a z obsahu cit. §§ 15 a 17 vyplývá, na takové případy, kdy buď obvyklá pomoc pomocnic porodních a desinfekčních prostředků nestačí, nebo by sice stačila, nelze ji však poskytnouti rodičce proto, že zvláštní poměry osobní, rodinné, zdravotní a jiné vylučují slehnutí v soukromém bytě, resp. proto, že rodička bytu vůbec nemá. Povinnost přijmouti rodičku do obecního útulku zřízeného podle zák. č. 236/22 Sb., jest tedy odvislá od konkrétních okolností skutečného případu a mylným jest názor stížnosti, že již z cit. zák. jako absolutní povinnost vyplývá.

Od konkrétních okolností je však odvislá také otázka přijetí rodičky do všeob. veř. nemocnice; stanoví § 3 odst. 4 zák. č. 19/1888 z. z. čes., že rodičky mohou býti přijaty v případě nejdůtklivější potřeby jen tehdy, jsou-li bez přístřeší.

Stížnost nevytýká, že Fr. K. do všeob. veř. nemocnice nemohla býti přijata; nepopírá tedy, že byly u ní splněny předpoklady, za jakých zák. č. 19/1888 z. z. čes. přijetí rodiček dovoluje. Je-li pak patrné ze srovnání cit. předpisu § 3 zák. č. 19/1888 z. z. čes. s ustanovením § 16 zák. č. 236/22 Sb., že splnění přísnějších předpokladů podle zák. o nemocnicích znamená nepochybně splnění mírnějších předpokladů podle zák. č. 236/22 Sb., právem vychází žal. úřad z toho, že bylo zásadně možno poskytnouti Fr. K. potřebnou pomoc buď ve všeob. veř. nemocnici nebo v městském útulku pro rodičky. Stížnost sice tvrdí, že bylo nutné přijetí do útulku, neboť rodička se nacházela zcela bezprostředně před porodem a v útulku je v každé době vše potřebné připraveno k porodu. V první své části však jest tato námitka bez podstaty proto, že žal. úřad měl pro svůj výrok, že dodání Fr. K. do měst. útulku nebylo nevyhnutelně nutné, dostatečný základ v odborném posudku úředního lékaře, založeném na skutkových okolnostech st-lkou nepopřených. Než ani druhou částí námitky není vyvráceno stanovisko žal. úřadu, že zásadně bylo možno naléztí potřebnou pomoc ve všeob. veř. nemocnici, neboť ani stížnost ne tvrdí, že nemocnice svým vybavením poskytnutí takové pomoci vylučuje.

Zůstalo-li takto stížností nevyvráceno, že st-lka měla možnost dvojím, potřebě chudé přespólní stejně dobře vyhovujícím způsobem, potřebnou pomoc poskytnouti, slušelo k poslední námitce uvážiti již jen toto: Obec J. vystupovala tu jako prozatímní zmocněnec domovské obce. Jako taková měla tedy též práva a ovšem i tytéž povinnosti co do zaopatření chudé jako obec domovská. Podle § 11 odst. 1 zák. chudin. má zásadně obec právo volně se rozhodnouti o způsobu a rozsahu chudin. zaopatření, podle odst. 2 je však při tom vázána nejen zvláštními okolnostmi místními, nýbrž také zejména ohledy na poplatníky. Jest tedy povinna obec rozhodnouti se pro ten způsob ukojení potřeb chudého, který za daných okolností je nejméně tíživým. Rozhodla-li se st-lka pro nákladnější způsob opatření pomoci, učinila tak na svoje risiko a náhrady žádati nemůže, ježto nejde tu o pomoc ve smyslu § 28 zák. domov. »potřebnou«. Namítaná okolnost, že byla skutečně poskytnuta pomoc jen v takové míře, jakou by byla musila poskytnouti i nemocnice, jest proto s uvažovaného stanoviska pro regresní nárok st-lčin irelevantní.